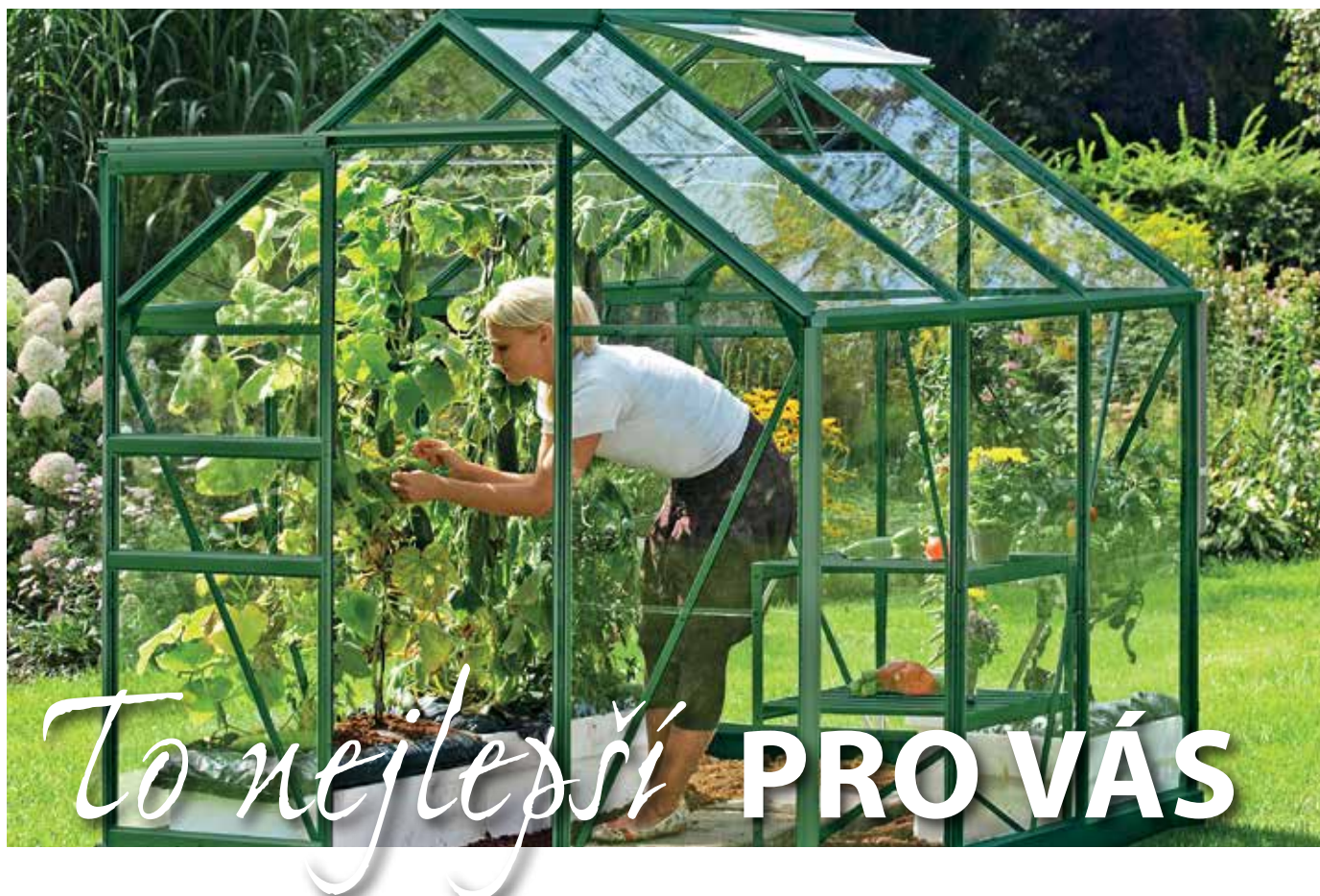

VELKÉ TÉMA: SKLENÍKY

Zjistili jste, že zahrada je vaše hobby, jen záhony vám nestačí, a také byste si rádi prodloužili sezonu pěstování alespoň o nějaký ten týden? Pomůže vám skleník, fóliovník nebo pařeniště. Víte, jaký je mezi nimi rozdíl a který bude nejlépe vyhovovat vašim záměrům?

Jana Bucharová ● foto Shutterstock a archiv firem

Skleník se stává praktickou součástí zahrady, najde využití po celý rok. Zvlášť pokud si pořídíte ten s ocelovou pozinkovanou konstrukcí a kvalitní výplní z polykarbonátu či skla, jeho životnost je téměř neomezená. Velmi podobné využití má fóliovník, který ale vydrží kratší dobu. Pařeniště využijete při pěstování nízké zeleniny a předpěstování sazenic.

VARIANTA 1: SKLENÍKY

Skleník vám nejen prodlouží sezonu od předjaří do pozdního podzimu. Nabízí i další výhody. Chrání rostliny před deštěm, který například u rajčat způsobuje houbové choroby, i před větrem. Teplo-milné druhy v něm rostou a plodí mnohem lépe – teplo skleníkového efektu je v tomto případě přínosem. Na jaře slouží

k předpěstování sazenic zeleniny i květin a v zimě lze nevytápěný skleník využít pro pěstování otužilé zeleniny a za příznivého počasí i pro přezimování středomořských a subtropických přenosných rostlin. Na výběr máte množství velikostí a tvarů, vybírat lze i z různých materiálů.

K VÝHODÁM SKLENÍKU PATŘÍ:

- Je hezkou součástí zahrady.
- Pevné stěny mohou nést poličky, které umožní lepší využití prostoru a pohodlné předpěstování sazenic.
- Můžete ho temperovat, zvláště pokud je z polykarbonátu.
- I bez vytápění uchovává teplo lépe a prodlužuje sezonu na jaře i na podzim.
- Má nesrovnatelně delší trvanlivost než fóliovník.

VARIANTA 2: FÓLIOVNÍK

Levnější alternativu skleníku nabízí fóliovník. Je velmi praktický, avšak méně pohledný. Jako konstrukce postačí ohnuté kovové tyče, kari sítě nebo dřevěné latky, neboť fólie je lehká a snadno se s ní pracuje. Menší typy lze koupit i vcelku. Fólie propouští více UV paprsků než sklo, což rostlinám svědčí. Snadno vytvoří teplé a vlhké klima, které prospívá například paprikám. Jestliže se rozhodnete si ho vyrobit svépomocí, myslete na to, že k tomu potřebujete speciální fólii určenou právě pro tento účel. Pokud byste si koupili obyčejnou, může v horku uvolňovat škodlivé látky. Navíc vám vydrží sotva rok, pokud nebude odolná vůči UV záření. Když popraská a začne se rozpadat, budete všechny drobné kousky rozfoukané po zahradě sbírat hodně dlouho. Obvykle však fóliovník vydrží zhruba tři roky.

K VÝHODÁM FÓLIOVNÍKU SE ŘADÍ:

- Fólii UV paprsky procházejí snáze nežli sklem. K rostlinám se jich dostane více, což podporuje jejich růst a plodnost. Úroda paprik a skleníkových okurek, kterým svědčí parné klima fóliovníku, tady může být i větší než ve skleníku.
- Fólie je lehká – konstrukce fóliovníku proto postačí jednoduchá, nemusí mít nosnost jako u skleníku, a především se fólií jednoduše potáhne. Navíc se s ní snadno pracuje, spojovat ji můžete lepidlem i žehličkou přes papír.

- Pořídíte ho výrazně levněji než skleník, ať již ho zakoupíte kompletní nebo si vyrobíte konstrukci a potáhnete ji fólií sami.
- Fóliovník můžete poměrně snadno přemístit.

VARIANTA 3: PAŘENIŠTĚ

Na malé zahrádce může pařeniště do jisté míry nahradit skleník, ale spíš bývá jeho doplňkem. Právě pařeniště je velmi výhodné v tom, že ho vytápí hnůj uložený v jámě pod ním. Pokud si pořídíte kompletní pařeništní kryt, můžete ho používat na záhonech jen pro ochranu a při rychlení pěstovaných rostlin. Ale také můžete vyhloubit nejméně půl metru hlubokou jámu, kterou naplníte čerstvým hnojem, prolijete teplou vodou, která nastartuje zrání a tím i tvorbu

tepla. Místo hnoje můžete použít i surový, ne zcela rozložený kompost nebo trávu, ale účinnost bude menší. Výhodné je pařeniště s automatickým zvedáním oken podle termostatu – přes den, pokud svítí sluníčko, teplota uvnitř může stoupnout až příliš. A rostliny potřebují čerstvý vzduch právě v nejteplejší části dne.

K VÝHODÁM FÓLIOVNÍKU SE ŘADÍ:

- Pařeniště je vhodné pro pěstování nízké zeleniny a předpěstování sazenic.
- Díky nízké výšce v zahradě neruší.
- Mimo sezonu do něj můžete přemístit zeleninu určenou pro zimní sklizeň, abyste ji nemuseli hledat na zasněžených záhonech.
- Teplo zde získáváte téměř zadarmo. 🌸

komůrkové a plné polykarbonátové desky
vhodné na prosklení skleníků, pařenišť, pergol, altánů ...

trapézové desky a vlnovky z polykarbonátu
na pergoly a přístřešky

široký sortiment montážního příslušenství

poradíme, nařežeme
přivezeme po celé ČR zdarma při objednávce nad 10 tis. + DPH

Zenit, spol. s r.o.

Praha 10 – Malešice, 108 01 | Tiskařská 8a/620 | Tel.: +420 234 707 054 | e-mail: objednavky@zenit.cz
Vrchlabí, 543 01 | Pod Parkem 1356 | Tel.: +420 499 425 190 | e-mail: vrchlabi@zenit.cz
okr. Olomouc, 783 21 | Červená Lhota 13 | Tel.: +420 585 340 528 | e-mail: olomouc@zenit.cz

www.zenit.cz

Stále více zahradníků volí skleníky polykarbonátové. Tento materiál sice hůře propouští světlo, ale lépe zadržuje uvnitř teplo.

Ačkoli skleník dostal jméno podle skla, stále častěji ho ve výplních nahrazuje polykarbonát. Oba tyto materiály mají své výhody a nevýhody a je na zvážení každého, co mu bude lépe vyhovovat, a jaký výrobek si tedy zvolí.

Magdaléna Krajmerová ● foto Shutterstock a archiv firem

VHODNÉ MATERIÁLY PRO VÝPLNĚ OKEN

Sklo je ideálním materiálem na stavbu skleníku, ovšem pozor na jeho horší tepelné izolační vlastnosti.

Sklo je ideálním materiálem pro zasklívání skleníků, ovšem k jeho minusům patří špatné tepelné izolační vlastnosti. Polykarbonát izoluje lépe, ale zase má mnohem menší prostupnost světla. A liší se i v jiných vlastnostech.

KDYŽ SE ROZHODNETE PRO SKLO

Jestliže se rozhodnete pro skleněné výplně, volte bezpečnostní sklo, které se při rozbití rozpadne na malé neostré kousky, o něž se neporežete. Seriózní prodejce se vás také zeptá, zda chcete sklo průsvitné nebo průhledné, tedy čiré. Stále více firem preferuje to první, které mnohem lépe chrání rostliny před slunečními paprsky, a nemusíte ho tak v horkých slunečných dnech zastíňovat rohožemi nebo zamalovávat vápnem. Obavy, že na začátku sezony a během oblačných dnů bude uvnitř málo světla, jsou zbytečné. Testy ukázaly, že má prakticky stejnou propustnost světla jako sklo průhledné. Někteří stále volí čiré, tedy průhledné sklo. Například proto, že jsou na něj zvyklí. Důvod k tomu mají i ti, kdo uvnitř nepěstují jen zeleninu, ale i zajímavé okrasné rostliny, které je příjemně stále vidět.

Všeobecně pro sklo platí, že propouští dovnitř kolem devadesáti procent slunečního světla, velmi dobře odolává chemickým vlivům, jeho životnost je téměř neomezená a příznivá bývá i jeho cena. Největší nevýhodou jsou špatné izolační vlastnosti, zvláště tehdy, chcete-li skleník vytápět.

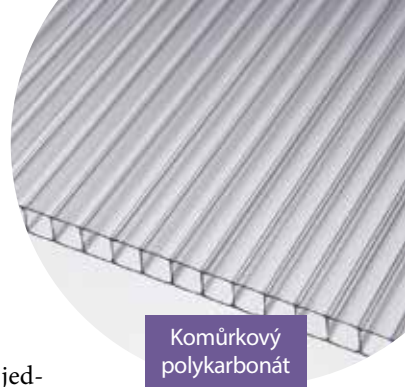
PROČ ZVOLIT POLYKARBONÁT

Výborné tepelně izolační vlastnosti polykarbonátu oceníte nejen ve vytápěných sklenících, ale například i na začátku pěstební sezony, kdy přes den svítí slunce a teploty se pohybují nad deseti stupni, ovšem v noci ještě klesají pod nulu. Teplo naakumulované přes den skrz okna tak rychle neuniká a nehrozí, že vám rostliny a sazenice pomrznou. Polykarbonátová okna jsou také velmi odolná, ovšem pozor, nikoli nerozbitná! Pokud byste do nich silou bouchali ostrým předmětem, prasknou. Ale běžnému provozu na zahradě, hrám dětí stejně jako bouřkám samozřejmě odolají. Za nevýhody tohoto zasklení lze označit nižší propustnost světla, ta se pohybuje podle typu zasklení v rozmezí od 70 do 85 procent, v porovnání se sklem pak i kratší životnost, horší odolnost vůči větru, a hlavně vyšší cena. Všeobecně je sice plast levnější než sklo, ale ten obvyčejný k pěstování rostlin není vhodný. Používají se speciální polykarbonáty, jejichž výrobní náklady jsou vysoké.

POZOR NA LEVNÉ PLASTY!

Poměrně často se můžete setkat s různými mimořádnými akcemi a speciálními slevami na skleníky s polykarbonátovými výplněmi. Ačkoli jde o lákavou nabídku, raději byste ji měli odmítnout. Jak se shodují tuzemské firmy, zpravidla jde o méně kvalitní výrobky dovezené z Asie, které více než užitek přinesou zklamání.

Poznat kvalitní polykarbonát a vyhnout se tomu špatnému není zrovna jednoduché, ale existuje několik tipů, jak na to. Vyžádejte si technický list a v něm sledujete, jaké maximální teplotě skleník odolá. Ty kvalitní zde mají uvedeno rozmezí mezi 100 až 120 stupni Celsia. Pokud zde nebude žádný údaj nebo jen poloviční hodnota, raději se výrobku vyhněte. V horkém létě bude muset deska odolávat mnohem vyšší teplotě a ta málo odolná časem popraská. Pozorně se také podívejte, zda okna nemají na povrchu nebo v sobě podivnou krupičku. Znamená to, že mohou být z méně kvalitního plastu. Polykarbonát se vyrábí roztavením granulek a krupička jsou vlastně zbytky jiného průhledného plastu s jinou teplotou tání nebo jde o neroztavené zbytky recyklovaného polykarbonátu, který má díky svým předchozím úpravám také jinou teplotu tání. V Asii je běžným standardem používat velmi levný a hlavně velmi nekvalitní polykarbonát, který obsahuje až osmdesát procent již několikrát použitého recyklátu z jiných výrobků. Vyhnout byste se určitě měli i všem deskám, které nemají žádné označení výrobce či na nich nenajdete žádné další informace. ❀

Komůrkový polykarbonát

Máte po zimě rozbité sklo na vašem skleníku?

Připravte se na jaro!

Plánujete stavbu pergoly, přístřešku, zádveří nebo krytu bazénu?

V našem sortimentu naleznete polykarbonátové desky různých tloušťek a struktur včetně kompletního montážního příslušenství.

Kvalitní materiál se zárukou!

Poradíme, nařežeme, přivezeme
eshop.zenit.cz/planujete

NÁVOD

na stavbu pařeniště

Pokud si nyní postavíte pařeniště, zvládnete v něm ještě předpěstovat sazenice rané zeleniny, celoročně odtud budete sklízet salát a zimu v něm přežijí dvouletky.

Lucie Dvořáková ● foto autorka, Shutterstock

Pařeniště si lze samozřejmě koupit a smontovat podle návodu výrobce, ale dá se vyrobit i z obyčejných dřevěných fošen, nejružnějších obrubníků nebo také recyklovaných plastových desek. Na zakrytí, abyste zabránili úniku tepla z pěstebního prostoru, použijte skleněný nebo polykarbonátový

kryt, ten druhý však musí být opatřený filtrem proti UV záření.

1. Nejprve vykopete zeminu do hloubky zhruba třicet centimetrů a dno srovnáte. Zcela naspod je vhodné položit králičí pletivo, sloužící jako zábrana proti

vnikání krtků, myší a hryzců. Jen pozor, jeho životnost není neomezená. A také ho nesmíte prorazit rýčem.

2. Obvodový rám je smontovaný z recyklovaných plastů. Šedé desky o rozměrech 150 x 80 a silné 1,5 centimetru, které běžně koupíte ve stavebninách, určily i velikost pařeniště. Délka musí být vždy násobkem metru a půl, výška zadní stěny maximálně osmdesát centimetrů. Na nižší přední rám je lze seříznout, jak potřebujete.

TIP REDAKCE

Kdo chce mít přesný přehled o teplotách v jádru a v prostoru nad navezenou zeminou, může si dovnitř instalovat teplotní čidla. Ta lze napojit na automatické větrání pařeniště.

3. Okna pařeniště tvoří polykarbonátové desky. Protože tento materiál vlivem tepla pracuje, je vmontován pod horní okraj nosný ocelový rámeček, na kterém desky volně leží. Jejich délka proto musí být o centimetr až dva kratší, než je velikost pařeniště. Tím, že jsou desky částečně zapuštěné pod horním okrajem, vítr je nepodfoukne ani neodvane. Vně pařeniště jsou vodorovně přišroubované vzpěry svařené z vyřazených topenářských trubek, které stabilizují delší strany proti případnému vyboulení.

4. K plnění pařeniště můžete použít koňský hnůj nebo veškerou organickou hmotu – například pokosenou trávu, staré vlhké seno, natě zeleniny a podobně – co se vyskytuje na zahradě. Vše je třeba řádně ušlapat a opět doplnit tak, aby nebyly vidět vnitřní vzpěry.

5. Takto připravený základ zakryjte a on se začne v průběhu tří dnů pomocí bakterií rozkládat. Při tomto procesu vzniká teplo, které prostor zahřeje až na 65 stupňů. Takové podmínky dokážou zničit různé plísňové patogeny, semena plevelů a také vajíčka slimáků a plžů. Po několika dnech se začne prostor postupně ochlazovat, až zde vzniknou stabilní podmínky vhodné k pěstování zeleniny. Pak do pařeniště navezte asi dvacet centimetrů kvalitní zeminy smíchané s pískem. 🌸

LEDOVÉ SALÁTY PO CELÝ ROK

Ledové saláty, zvláště odrůda 'Ledano', jsou vhodné pro celoroční pěstování, a to včetně zimních měsíců. Mají tu schopnost, že přirůstají i v období, kdy jsou teploty kolem nuly, a ani mráz je nezničí. Abyste sklízeli úrodu pravidelně týden co týden, je třeba si správně načasovat jeho setí či vsazení. Jen pozor v zimním období na nedostatek světla. Pokud napadne sníh, je třeba ho z oken pravidelně uklízet, aby nebránil vstupu slunečních paprsků k sazenicím.

10 pravidel úspěšného PĚSTOVÁNÍ VE SKLENÍKU

Očekáváte od pěstování ve skleníku velkou sklizeň, možná i dvě za sezonu, a těšíte se, jak si pochutnáte na krásných, zdravých a velkých rajčatech, okurkách a další domácí zelenině? Pak byste měli dodržovat pravidla, která tento způsob zahradničení vyžaduje.

PRAVIDLO 1: Využijte skleníkový efekt

Skleník je skvělý pro pěstování plodové zeleniny, která v něm roste i zraje rychleji. Využijete ho také pro jarní předpěstování sazenic zeleniny a květin, pro rané ředkvičky, saláty a bylinky. Krátkovlnné záření prostupuje sklem a vytváří teplo, to se uvnitř drží a utíká jen pomalu. Vzduch se stále více ohřívá, jsou zde tedy mnohem lepší podmínky pro růst nežli venku – skleníkový efekt je v tomto případě přínosný. Na jaře proto prostor větrejte přes den, kdy je teplota nejvyšší, a na noc ho pečlivě zavřete.

PRAVIDLO 2: Udržujte čistá skla

Otužilou listovou zeleninu můžete ve skleníku pěstovat už v březnu. Ale pozor na to, že saláty v sobě rády hromadí du-

sičnany, pokud trápí nedostatkem světla a jsou přehnojené. Stačí jim kvalitní kompostem obohacená půda. Také byste měli udržovat skla dokonale čistá. I malá vrstva prachu brání přísunu světla. Aby na nablýskaná skla nedoplatili životem ptáci, opatřete skleník UV samolepkami, které lidské oko téměř nevnímá, ale opeřenci je vidí jako zářivě modré. Nebo okna zkrášlete k tomu určenými průsvitnými barvami, stačí pár tahů, aby bylo zřejmé, že tudy není možné prolétnout.

PRAVIDLO 3: Obměňujte půdu

Ve skleníku vzniká prostředí příhodné pro rozvoj některých chorob a škůdců, jejichž zárodky se drží v půdě. Proto ji buď každoročně, ob rok nebo jednou za několik let vyměňte až do

hloubky šedesát centimetrů. Do nového substrátu přidejte hodně vyžralého kompostu, který poslouží jako výživa po celou sezonu.

PRAVIDLO 4: Pěstujte v nádobách

Květináče různé velikosti oceníte, pokud skleník stojí na podloží nevhodném pro tvorbu záhonů nebo pokud chcete rostliny přemísťovat. Alternativou je pěstování v pytlích, ať již na plocho položených a opatřených otvory nebo stojících. Pozor, půda v nádobách snáze vyschne a musíte dbát na zavlažování.

PRAVIDLO 5: Využijte veškerý prostor

Skleníkové regály či parapety jsou šikovné pro předpěstování sazenic. Později je můžete sklopit, pokud to konstrukce umožňuje, aby nepřekážely vyšším rostlinám. Nebo pod nimi naopak pěstovat rostliny nižší a na nich nechat bujet truhlíky s bazalkou a dalšími teplomilnými bylinkami. Plné parapety se zvednutými okraji můžete vyplnit štěrkem nebo pískem a ten podle potřeby vlhčit. Rostliny v pěstebních nádobách zasazených do písku si budou odebírat vlhkost podle potřeby. Děrované parapety zase umožní volné proudění vzduchu kolem rostlin i ve více patrech, čímž chráníte rostliny před případným napadením chorobami a škůdci. Využít se dají i závěsné košíky, na záhony kolem rajčat vysejte saláty a bylinky.

PRAVIDLO 6: Vyplatí se vám vytápění?

Díky zdroji tepla sice můžete pěstovat zeleninu ještě dříve nežli v nevytápěném skleníku, ale stále vás bude omezovat nedostatek světla. A vytápění, které umožní celoroční růst i choulolistivých rostlin, přijde poměrně drahé. Jiné je to ovšem s přitápěním, které zajistí pouze podmínky pro zimování rostlin, jež nesnášejí mráz. Stojí méně a pro toho, kdo pěstuje mnoho přenosných rostlin, může být velmi užitečné. Zatím

málo rozšířenou variantou jsou topné kabely, které zanoříte do písku. Teplo od kořenů sazeničkám svědčí. Pro temperování jsou vhodnější polykarbonátové, dobře izolované skleníky.

PRAVIDLO 7: Nezapomeňte na větrání

Rostlinám skleníkové mikroklima, tedy vlhký a teplý vzduch, svědčí. Ale nezbytné je i dostatečné větrání. Bez přísunu čerstvého vzduchu prospívat nebudou a zdolají je houbové choroby a plísně. Nejvhodnější je automatické otevírání oken v závislosti na teplotě ve skleníku. Měla by být nejméně dvě, aby vzduch proudil. V horkém létě pak nechte otevřené i dveře – k rajčatům a paprikám se musí dostat také opylovači.

PRAVIDLO 8: Příliš mnoho slunce škodí

Zatímco v jarních měsících jsou sluneční paprsky žádané, v horkém létě, navíc zesílené sklem, mohou listy až popálit. Teploty ve skleníku snadno vyrostou tak prudce nahoru, že se stane spíš saunou, a i teplomilným rostlinám pak hrozí uvaření. Proto je za slunných letních dnů potřebné stínění. Elegantním řešením jsou žaluzie, rychlou levnou klasikou vápenný nátěr, který snadno po sezoně odstraníte octovou vodou. Sluneční paprsky je třeba rozptýlit, ale nezabránit jim v přístupu zcela.

PRAVIDLO 9: Správně načasovaná výsadba

Zvolte správný termín výsadby. Některým druhům zeleniny (patří mezi ně například ředkvičky, raná mrkev, salát, roseta, hrách, košťáloviny či pórek) prospívá denní teplo a neohroží je ani noční chlad, proto je lze i do nevytápěného skleníku vysévat poměrně časně. Naopak choulostivá rajčata, lilky, papriky, dýně, okurky, melouny či cukety může mrazivá noc zničit, proto je ani do skleníku neumísťujte předčasně. Pravda, lehký mráz nemusí do vyhřátého skleníku proniknout. Jestliže meteorologové hlásí ochlazení a vy už máte vysazeno, pomůže například jejich zabalení do netkané textilie.

PRAVIDLO 10: Využijte biologickou ochranu

V relativně uzavřeném prostoru skleníku lze velmi snadno aplikovat biologickou ochranu proti savým škůdcům. Proti mšicím sem nasadte parazitické vosičky *Aphidius colemani*, proti molicím vosičky *Encarsia formosa*, se svluškami si poradí draví roztoči *Phytoseiulus persimilis*, s třásněnkami roztoči jménem *Amblyseius cucumeris*. 🌸

